

بررسی میزان شیوع کیست هیداتیک در گاوهای کشتاری کشتارگاه شهرستان بانه

زیور صادقی دهکردی^۱، منصور یوسفی^۲

۱- استادیار بخش انگل شناسی، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیرادامپزشکی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

۲- دانشجوی دوره کارشناسی - رشته بهداشت و بازرسی گوشت - دانشکده پیرادامپزشکی - دانشگاه بوعلی سینا همدان

پست الکترونیکی نویسنده مسئول: dehkordisz@gmail.com

مقدمه و هدف: کیست هیداتیک، بیماری انگلی است که به وسیله مرحله نوزاد کرم «اکی نوکوکوس گرانولوزوس» ایجاد می شود تیا اکی نوکوک، کوچکترین کرم پهن نواری است که شناخته شده و اندازه آن (۹-۲/۵ میلی متر) است.

این کرم در روده کوچک سگ و سگ سانان (گرگ، روباه و بندرت گربه) زندگی می کند بیماری کیست هیداتیک (هیداتوز) یکی از خطرناکترین بیماریهای قابل انتقال از حیوان به انسان است. کیست هیداتیک انتشار جهانی دارد و در جوامعی که با میزان واسط ارتباط دارند شیوع بیماری بیشتر است و شیوع آن نسبت مستقیم با شیوع بیماری در حیواناتی مانند سگ، گاو و گوسفند، بز و خوک دارد. بنظر می رسد با توجه به زندگی مردم در روستاها و ارتباط نزدیک آنها با سگ و گله و دامداری سنتی در کنار کشاورزی که یکی از حرفه هایی است که تقریباً مردم روستا با آن سر و کار دارند، همچنین کشت سبزیجات و مصرف آنها بدون شستشو در روستاها ضرورت تحقیق در مورد کیست هیداتیک را دو چندان می کند

مواد و روش کار: ما در این مطالعه، به بررسی میزان آلودگی کیست هیداتیک در گاوهای کشتاری کشتارگاه شهرستان بانه از توابع استان کردستان، طی سال ۹۱-۹۰ پرداختیم تا بتوانیم خسارات اقتصادی وارده به صنعت دامپروری را تخمین زده و اهمیت تحقیق و مطالعه این بیماری و راههای کنترل پیشگیری را بیشتر مدنظر قرار دهیم.

برای انجام این مطالعه ۴۰۰ راس گاو کشتاری در کشتارگاه مذکور بصورت راندم انتخاب گردید. ابتدا برای هر نمونه گاو، فرم مشخصات شامل سن، جنس، نژاد و وضعیت ظاهری لاشه تکمیل شد، سپس گاوها بعد از کشتار مورد بررسی ماکروسکوپی قرار گرفتند و اندامهایی مانند کبد و ریه آنها از نظر وجود کیست هیداتیک بررسی گردید. در این مطالعه ۲۷۱ راس گاو، آلوده گزارش شد که منجر به ضبط کبد آنها گردید. میزان آلودگی کبد گاوها به کیست هیداتیک ۶۲٪ بوده است درحالیکه ۷/۷۵٪ (۲۱/۲۷۱) ریه آلوده به کیست هیداتیک گزارش و ضبط گردید.

گاوهای آلوده مربوط به دو نژاد بومی (۷۳/۸٪) و نژاد دورگ (۲۶/۲٪) بوده اند.

آلودگی در جنس نر - ماده ۴۱/۷٪ و در جنس نر ۲۰/۳٪ گزارش گردید.

بیشترین موارد آلودگی مربوط به ماههای اردیبهشت، خرداد و تیرماه و کمترین آن مربوط به بهمن ماه و اسفندماه بوده است.

نتایج و بحث: بنابر گفته یکی از دامپزشکان مسئول و ناظر بر کشتارگاه بانه، نکته مهم برای ما آلودگی در سال هایی است که تردد دام زیاد است چه به داخل ایران و چه برعکس زیرا نفس تردد موجب جابجایی آلودگی شده که از دید دامدار و دامپزشک پنهان می ماند و فقط عوارض آن قابل مشاهده است.

آنچه در این مطالعه حائز اهمیت است، وجود ضایعات کیدی ناشی از کیست هیداتیک به میزان زیاد در بین گاوهای کشتاری است که منجر به حذف کبد و ریه آلوده میشود. با محاسبه وزن کبد نسبت به وزن لاشه در گاو، کبد ۴ تا ۵٪ وزن لاشه را شامل می شود. چنین بنظر می رسد که ضرر اقتصادی ناشی از حذف کبد رقم چشمگیری است و همواره قصاب نسبت به ضبط کبد و ریه حساس بوده و اینجاست که اهمیت بازرسی پس از کشتار دوچندان می گردد. خسارت اقتصادی ناشی از ضبط کبدهای آلوده به صنعت دامپروری کشور، علاوه بر خسارات ناشی از آلودگی انسان به این انگل ها (صرف وقت زیاد و هزینه های هنگفت درمان) ضرورت مبارزه با انگل های دامی را دوچندان می کند. برآورد خسارات اقتصادی بطور کامل در کنگره ارائه خواهد شد.

واژه های کلیدی: کیست هیداتیک، گاو، شهرستان بانه

بررسی تغییرات پس از مرگ وابسته به زمان در بافت بیضه موش

علی انیسیان^{۱*}

۱- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ورامین-پیشوا، گروه زیست شناسی، ورامین-پیشوا، ایران (مدرس مدعو)

پست الکترونیکی نویسنده مسوول: anissian@iauvaramin.ac.ir

مقدمه و هدف: مشخص نمودن تغییرات اتولیتیکی وابسته به زمان، پس از مرگ به روش هیستوپاتولوژیکی

مواد و روش کار: بیضه موشهای بالغ، پس از مرگ در دمای اتاق قرار گرفتند. سپس در ساعت های ۱۲، ۲۴، ۳۶، ۴۸ پس از مرگ در ماده پایدار کننده، پایدار شده و سپس مورد مطالعه بافت شناختی قرار گرفتند.

نتایج و بحث: کاهش در وزن بیضه ها و قطر لوله های اسپرم ساز مشاهده گردید. جدا شدگی بافت پوششی اسپرم ساز از غشای پایه مشهود بود. از ساعت ۱۲ پس از مرگ، تجمع و حاشیه نشینی کروماتین در هسته سلولهای لیدیگ، سرتولی، اسپرماتوگونیا، اسپرماتوسیتها مشاهده گردید. در ساعت ۲۴ پس از مرگ عدم یکپارچگی سلولهای سرتولی و اجسام باقیمانده از آنها به چشم می خورد. در ساعت ۳۶، سلولهای لیدیگ به رنگ آمیزی TUNEL جواب مثبت دادند. در ساعت ۴۸، جواب اسپرماتیدها هم به این رنگ آمیزی مثبت شد. این یافته ها نشان دادند که استفاده از روش آنالیز هیستوپاتولوژیکی بیضه در مطالعات سم شناسی می تواند مفید واقع شود.

واژه های کلیدی: اتولیتیک، هیستوپاتولوژی، بیضه، بافت پوششی، کروماتین